

Internacionalna istraživanja kukuruzovog moljca (*Pyrausta nubilalis*).

(*International Corn-Borer Investigations.*)

Kukuruzni moljac ili bolje rekavši kukuruzni crv, kako narod doista naziva ovoga najznatnijeg štetnika kukuruza, postao je u posljednjim godinama ozbiljnim predmetom proučavanja ne samo primjenjene entomologije, nego općenito biološke nauke. Naročito je Sjeveroamerička Unija u svojim brojnim naučnim institutima poduzela opširna izučavanja, jer je ovaj štetnik ozbiljno ugrozio ogromnu produkciju kukuruza Savez. Američkih Država. Pa kako u Americi nauku podiže u najznatnijoj mjeri privatna inicijativa, tako je i u ovim istraživanjima znatna organizacija »International Live Stock Exposition« u Čikagu osnovala internacionalnu organizaciju za istraživanje kukuruznog moljca — International Corn Borer Investigations. Rad na ovim istraživanjima po rečenoj organizaciji prenešen je u faktičnu domovinu ovoga insekta — u Evropu, gdje su raznim naučnim institucijama povjereni ispitivanja raznih pitanja biologije i patologije.

Organizaciju »International Corn Borer Investigations« sačinjava administrativni odbor, kojega su članovi:

Arthur G. Leonard, Chicago, kao predsjednik; C. F. Curtiss, Ames, Iowa; G. I. Christie, Guelph, Ontario, Canada; O. Ellinger, Copenhagen. Glavni direktor istraživanja: Dr. Tage Ellinger.

U radu sudjeluju ove institucije:

Institute Pasteur, Paris; Entomološka Stanica St. Genis Laval, Francuska; Biološki institut za agrikulturu i šumarstvo u Berlinu; Šumarska visoka škola u Tharandtu; Zoofiziološki Institut univerze u Kopenhagenu; Biljno-fiziološki laboratorij agrikulture i veterinarske visoke škole u Kopenhagenu; Zoološki institut univerze u Lundu; Veterinarska visoka škola u Budimpešti; Botanički institut univerze u Zagrebu; Entomološka stanica u Bukareštu; Zoološki laboratorij univerze u Bukareštu; Institut za primjenjenu entomologiju u Lenjingradu.

Botanički institut pristupio je ovoj internacionalnoj organizaciji na izričitu zamolbu direktora istraživanja g. dra Tage Ellingera. Kao predstojnik zavoda, preuzeo sam zadaću, da organizujem rad oko istraživanja. Kao glavni saradnici odazvali su se pozivu Božidar Hergula, entomolog poljoprivredne i ogledne stanice u Zagrebu i ing. agrik. dr. Z. Arnold, kustos botaničkog vrta. Osim toga obrazovan je i savjetodavni odbor, u koji su ušli profesori gospodarskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu gg. dr. Frangeš, ing. Jurić, dr. Škorić, dr. Tavčar i prof. Opermann, šef fitopatološkog odsjeka poljoprivredne i ogledne stanice u Zagrebu. Ovaj je odbor 4. aprila ove godine održao svoj prvi plenarni sastanak, na kojem je sudjelovao i glavni direktor istraživanja dr. Tage Ellinger. Na ovom su sastanku raspravljeni već prvi tadanji rezultati istraživanja, a zaključene su i daljne smjernice rada.

Prvi posao osnovanog odsjeka bijaše sakupiti potrebne podatke o raširenju kukuruznog crva u našoj državi. Ovaj je posao preuzeo g. B. Hergula pod mojim vodstvom. Opažanja su provodena lično po g. Herguli naročito u oblasti zagrebačkoj i krajiško-primorskoj, a ostala su dobivena ponajviše anketnim putem pomoću upitnih araka od poljoprivrednih stanica i poljoprivrednih referenata iz čitave države. Tako je sabran obilan materijal, koji je upotpunjen laboratorijskim istraživanjima, koja su imala naročito upotpuniti fenološka opažanja.

U novoj zgradi »Fiziološkog laboratorija« uredena je posebna soba lih za istraživanja kukuruznog moljca, a u Botaničkom vrtu ureden je i posebni insektarij.

Nakon godinu dana rada mogao je odsjek na osnovu mnogobrojnih podataka dati jednu sliku o biologiji insekta, a napose o raširenju njegovom i pojavi u našoj državi. Rezultati rada odštampani su u djelu: »International Corn-Borer Investigations«, Scientific Reports 1927—1928, edited by Tage Ellinger, Chicago, 1928., a pod naslovom: »Observations on the Corn-Borer in Jugoslavia«, by. B. Hergula with a foreword by V. Vouk, p. 201—222.

Ova će rasprava izaći u hrv. prijevodu na drugom mjestu. Raspravi prileži i karta o raširenju kukuruznog moljca u našoj državi u odnosu prema kulturi kukuruza za god. 1927. Odsjek je proveo i neka eksperimentalna istraživanja o zarazi kukuruzovim molicem na fakultetskom dobru Maksimir, a nastavljena su istraživanja o fenologiji i na parazitima, a konačno napose na biologiji i patologiji insekta.

Naš se odsjek za sada nije bavio pitanjima metode suzbijanja ovoga štetnika, stojeći na stanovištu, da istom nakon tačnog upoznavanja biologije insekta u našim krajevima možemo primijeniti razne metode suzbijanja, a eventualno poseći i za novim metodama.

Kurzer Bericht über die Organisation und Tätigkeit der Abteilung der internationalen Maiszünsler-Forschung (International Corn-Borer Investigations) gegründet durch International Live-Stock Exposition in Chicago. Der Jahresbericht der Abteilung ist erschienen unter dem Titel; »Observations on the Corn Borer in Jugoslavia« by B. Hergula with a foreword by V. Vouk in »International Corn Borer Investigations. Scientific Reports for 1927—1928., edited by Tage Ellinger, Chicago 1928.

Prof. Dr. V. Vouk.

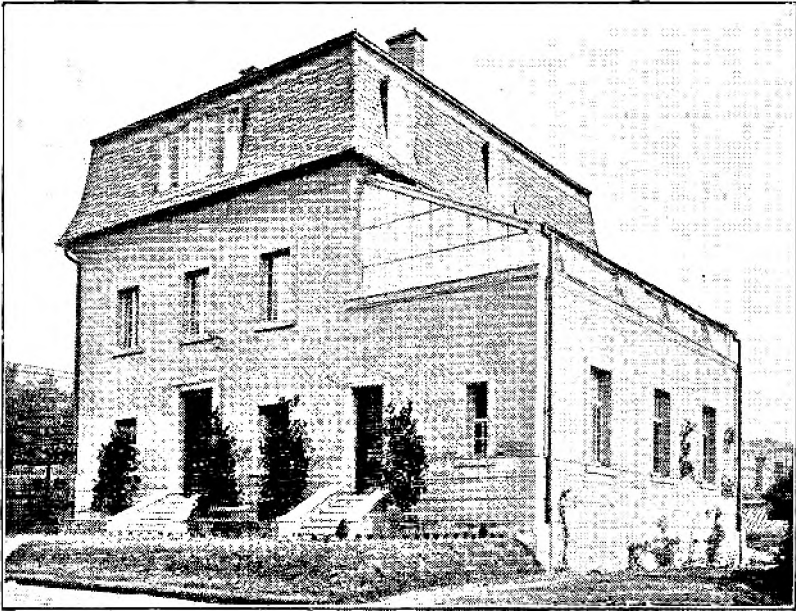

Fig. 1. Das physiologische Laboratorium. Südwest-Ansicht.

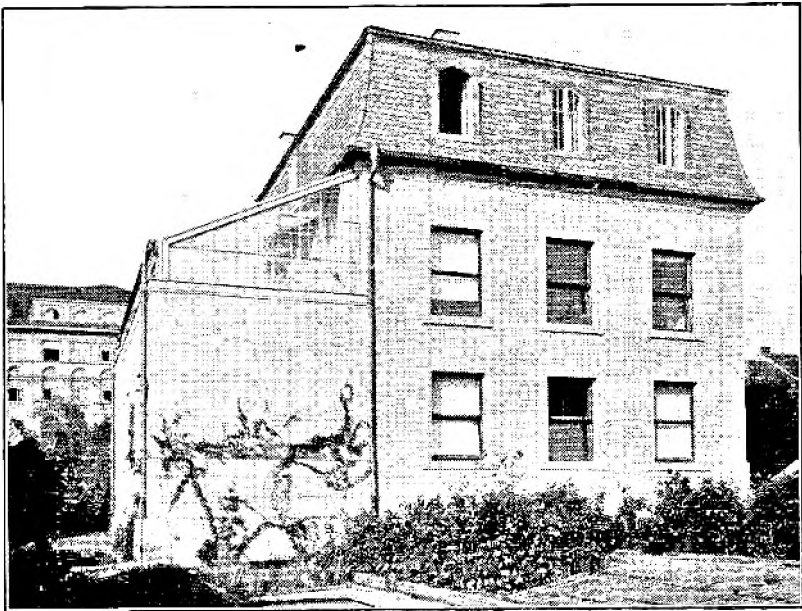

Fig. 2. Das physiologische Laboratorium. Ost-Ansicht.

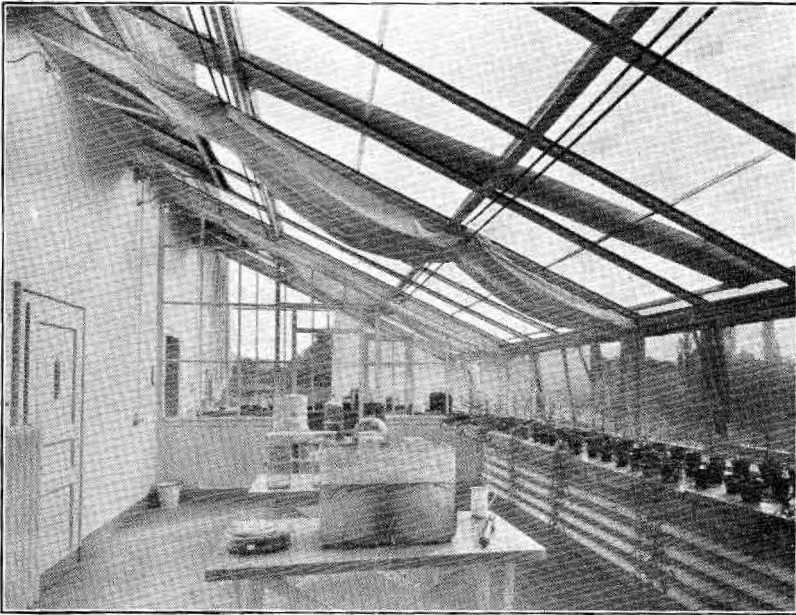

Fig. 3. Die Versuchsräume des physiologischen Laboratoriums.

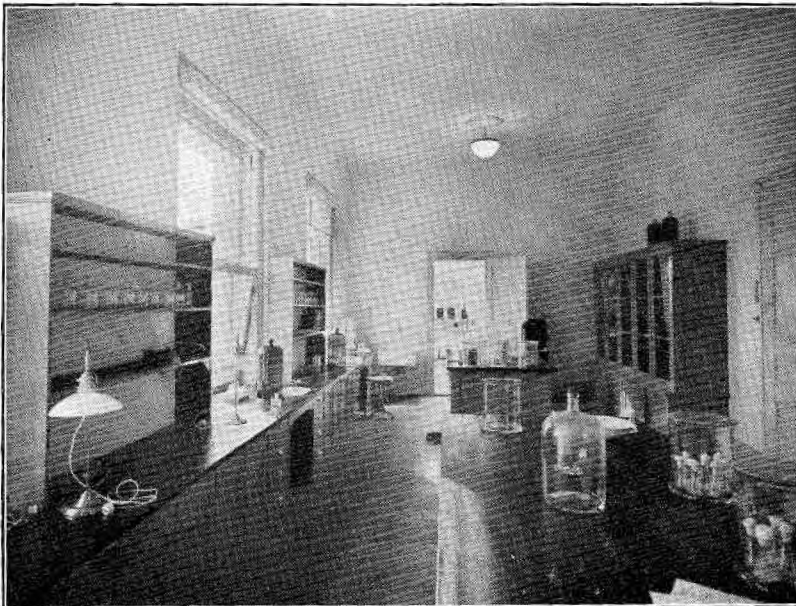

Fig. 4. Der grosse Arbeitssaal für Mikroskopie.